

Správa z odbornej vedeckej konferencie

**PROBLÉMY A ÚSPECHY TRESTNEJ POLITIKY A APLIKAČNEJ PRAXE
OBOCH ŠTÁTOV PO ROZDELENÍ FEDERÁCIE**

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

Vo štvrtok 12.10.2023 sa uskutočnila na pôde Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave odborná vedecká konferencia na tému „**Problémy a úspechy trestnej politiky a aplikačnej praxe oboch štátov po rozdelení federácie**“, ktorú spoluorganizovala Únia obhajcov Českej republiky.

Konferenciu otvoril **doc. JUDr. Eduard Burda, PhD.** (dekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave) spolu s predsedajúcim prvého bloku **JUDr. Tomášom Sokolom** (prezident Únie obhajcov Českej republiky), ktorí privítali prítomných a priblížili tému konferencie. Následný program bol rozdelený do štyroch blokov.

Prvý blok:

Ako prvý vystúpil **doc. JUDr. Eduard Burda, PhD.** (dekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave) s príspevkom s názvom, „*Koncept rekodifikácie Trestného zákona.*“ Vo svojom príspevku prezentoval základné myšlienky, ktoré by mali byť smerodajné pri rekodifikácii slovenského Trestného zákona. Proces rekodifikácie by mal byť rýchlejší, pričom autori rekodifikácie by mali pracovať najmä s aktuálnymi pojmami. Ako nesprávny spôsob rekodifikácie uviedol napr. český občiansky zákonník. Následne sa zamýšľal, či delenie na prečin a zločin má nejaký význam. Podľa neho by mali byť všetky trestné činy opäť definované aj cez materiálny znak. Súčasný koncept podľa neho nie je vhodný, pretože niektoré zločiny môžu byť z hľadiska závažnosti nepatrné. Ďalej navrhuje zlúčiť pojmy „organizovaná skupina“ a „zločinecká skupina“. Čo sa týka sankcií, vyjadril potrebu vo všeobecnosti zadefinovať alternatívne tresty oproti trestu odňatia slobody. Pre prvopáchatel'ov niektorých trestných činov by vôbec nepripúšťal odňatie slobody, ale len alternatívny trest.

Podstatné je tiež zníženie počtu trestných činov, a to s cieľom sprehľadniť Trestný zákon. S viacerými kolegami postupne pracujú na novom Trestnom zákone, ktorý stojí na princípe alternatívneho trestania a menšieho počtu trestných činov. Zatiaľ je pripravený na 80%. Vystupujúci vyjadril ochotu finálny návrh posunúť kompetentným. Ak k tomu nedôjde, výsledný návrh bude zverejnený na webovom sídle fakulty.

Druhým vystupujúcim bol **JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.**, (Predseda Najvyššieho súdu Českej republiky) na tému „*Strasti a slasti hmotného a procesného trestného práva v Českej republike.*“ Autor vo svojom príspevku poukázal na skutočnosť, že v Českej republike bol v roku 2009 prijatý nový trestný zákonník, no v prípade Trestného poriadku rekodifikačné snahy nevyústili do prijatia nového uceleného procesného kódexu ako tomu bolo v Slovenskej republike. Nová právna úprava v trestnom zákonníku sa premietla najmä v zmene systematiky osobitnej časti, v rámci ktorej došlo k posunu trestných činov proti životu a zdraviu zo siedmej hlavy, do hlavy prvej. Možno teda konštatovať, že do centra pozornosti sa dostali najmä hodnoty ako život a zdravie, čo autor vnímal veľmi pozitívne. Ďalšiu zmenu zákonodarca urobil pri vyjadrení trestného činu, v ktorom sa prešlo z materiálneho na formálne poňatie trestného činu. Autor sa ďalej vo svojom výstupe venoval rozvoju alternatívnych trestov v Českej republike. Pozitívne vnímal zaradenie nových druhov trestu ako napr. trest domáceho väzenia, trest zákazu vstupu na športové, kultúrne a iné spoločenské podujatia, trest zákazu držania a chovu zvierat. Podľa názoru autora, práve využívanie alternatívnych trestov umožňuje reagovať na vysoký počet väznených osôb v ČR. Česká republika sa v rámci Európskej únie zaraďuje medzi krajiny s najväčším počtom väzňov na počet obyvateľov. Autor ďalej zdôrazňoval problematiku aplikačnej praxe, v rámci ktorej nedochádza k dostatočnému ukladaniu alternatívnych trestov. Autor víta zvýšenie efektivity kontroly trestu domáceho väzenia pomocou elektronického monitoringu. Autor kritizuje klesajúci trend ukladania tohto trestu, pretože v roku 2019 bolo uložených 219 trestov domáceho väzenia a v roku 2022 došlo k uloženiu trestu domáceho väzenia len v 60 prípadoch, čím nedochádza k využitiu potenciálu tohto trestu. Autor následne poukázal na skutočnosť, že prijatím zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb, bola v roku 2011 završená reforma trestného práva hmotného v ČR. Autor záverom zvýraznil aj potrebu rekodifikácie Trestného poriadku, ktorý bude pripravený čeliť výzvam aktuálnej doby.

Prvý blok uzavrel **doc. JUDr. Ondrej Laciak, PhD.**, (podpredseda Slovenskej advokátskej komory). Autor vo svojom príspevku s názvom „*Ochrana advokátskeho tajomstva*“

pri prehliadke advokátskej kancelárie“ poukázal, že v praxi je na danú tému nazerané odlišnou optikou z pozície advokáta a z pozície OČTK. Autor ďalej vo svojom výstupe priblížil najnovšiu judikatúru Súdneho dvora EÚ, v ktorej súd konštatoval, že čl. 7 Charty základných práv EÚ nevyhnutne garantuje dôvernosť právneho poradenstva a to tak vo vzťahu k jeho obsahu, ako aj jeho existencii. Osobitná ochrana profesijného tajomstva je odôvodnená tým, že advokátom je zverená základná úloha demokratickej spoločnosti a to obrana osôb podliehajúcich súdnej právomoci. Preto klienti môžu legitímne očakávať, že advokát za žiadnych okolností nesprístupní bez ich súhlasu informáciu o obsahu právnej služby. V aplikačnej praxi býva najkritickejšia situácia, keď na výsluch je predvolaný advokát ako svedok a zároveň aj samotná prehliadka advokátskych kancelárií. Za veľmi dôležité pre danú problematiku autor považuje stanovisko trestného kolégia NS ČR z roku 2015, v ktorom boli definované iné priestory na výkon advokácie, v kontexte ochrany advokátskeho tajomstva. Autor upriamil pozornosť na posledné tri roky aplikačnej praxe, pri ktorej počas prehliadky advokátskych kancelárií síce bol prizývaný zástupca SAK, avšak neboli zohľadnené jeho námietky pri výkone týchto obhliadok. Najväčší problém bol so zaisťovaním dát a informácií, v rámci ktorých dochádzalo k zaisteniu počítačov ako takých, bez selekcie dát aj s údajmi klientov, ktorí nemali nič spoločné s danou trestnou vecou. Ako problematiku vníma autor aj formuláciu príkazov a to konkrétne ich prílišnú všeobecnosť. Osobitne uviedol, že SAK intenzívne komunikovala túto problematiku, kde poukazovala na neakceptovateľnosť takéhoto postupu. Zároveň, autor poukázal na posun v danej problematike a to tým, že sa pristúpilo k prijatiu novely Trestného poriadku, konkrétne § 106a, ktorý upravuje postup prehliadky advokátskej kancelárie. Záverom dodal, že z hľadiska princípov právneho štátu je táto novela a postup absolútne súladný.

Druhý blok:

Druhý blok otvorila a moderovala **Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD.,** (Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave).

Ako prvý vystúpil **prof. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D.,** (Právnická fakulta Univerzity Karlovej v Prahe) s príspevkom „*(Ne)konceptnosť českej trestnej politiky.*“ Autor sa venoval v jeho príspevku tradícii českej trestnej politiky. Autor uviedol, že pri tvorbe trestnej politiky by sa malo vychádzať z postupov získaných vedeckými metódami a dôležité je nepodliehať populizmu pri tvorbe trestnej politiky. Najmä, by sa mala venovať pozornosť prevencii trestných činov a taktiež aj nutnej represii. Autor prikladá dôraz na aktuálne problémy

v tvorbe novej trestnej politiky štátu, napríklad pri kybernetickej trestnej činnosti. Autor dospel k záveru, že problematika trestnej politiky štátu sa nedá efektívne riešiť *ad hoc*, ale je potrebné vytvoriť jej všeobecné zásady. Taktiež dodáva, že existuje negatívny fenomén, kedy dekriminalizácia v Českej republike spôsobila pozitívnu štatistiku v počte páchatel'ov trestných činov, ale negatívne javy spôsobené s touto dekriminalizáciou ostali bez efektu (neplatenie výživného už nebolo trestné, ale výživné sa stále neplatilo). Teda, že pri tvorbe trestnej politiky štátu je podstatné interdisciplinárne spájať rôzne vedy s úmyslom najlepšieho výsledku. Išlo by o vytvorenie širšej koncepcie trestnej politiky štátu. Takúto koncepciu by mala podľa autora viesť vláda, nie iba ministerstvo spravodlivosti.

S príspevkom „*Trestné právo Slovenskej republiky v kontexte trestného práva Európskej únie*“ vystúpil **JUDr. Juraj Novocký, PhD.**, (Európsky prokurátor za Slovenskú republiku), ktorý sa venoval vzťahu európskeho trestného práva v komparácii s trestným právom v Slovenskej republike. Autor vo svojom vystúpení poukazoval na prehodnotenie celého systému ukladania trestov v Slovenskej republike, a to z dôvodu, aby boli v demokratickej spoločnosti považované za primerané a spravodlivé. V trestnom práve Európskej únie platí prechod z trestov odňatia slobody k alternatívnym trestom, pričom náš Trestný zákon je považovaný za jeden z najprísnejších z celej Európskej únie. Autor vo svojom výstupe položil otázku: sú tresty odňatia slobody naozaj takej povahy, aby odradili páchatel'ov od trestnej činnosti? Z procesného hľadiska konštatoval, že s poukazom na efektívny a rýchly priebeh trestného konania je potrebné odformalizovať prípravné konanie a tým dosiahnuť spravodlivé rozhodnutie v čo najkratšom čase, spolu so zachovaním všetkých procesných práv, ktoré prislúchajú jednak obvinenému, ako aj poškodenému. Osobitne uviedol, že je potrebné zabezpečiť aby OČTK nemuseli viackrát vypočúvať tú istú osobu len preto, že sa jej zmenilo procesné postavenie. Na záver uviedol, že trestné právo Európskej únie je súčasťou nielen slovenského, ale aj českého právneho poriadku. Preto ho treba zohľadňovať nielen v právnych predpisoch, ale aj v praxi orgánov aplikácie práva.

Ako tretí vystúpil **doc. JUDr. Filip Ščerba, Ph.D.** (Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci) na tému „*Úspechy a neúspechy českej trestnej politiky v oblasti sankcionovania páchatel'ov trestných činov.*“ Autor rozdelil svoj príspevok na dve časti a to úspechy a neúspechy. Vopred upozornil, že neúspechov je viac. Autor skepticky uvádza, že za posledných tridsať rokov sa veľmi hovorilo o väčšej potrebe dekriminalizácie, restoratívnej justície a alternatívnych trestov, no tieto idey sa nepodarilo naplniť efektívne. Autor uviedol,

že úspechom bolo zavedenie trestu všeobecne prospešných prác, či možnosť využitia odklonov v trestnom konaní. Za ďalší úspech považoval pokles udelenia nepodmienečných trestov. Posledný pozitívny prvok bolo zachovanie kriminologického inštitútu na Ministerstve spravodlivosti. Autor podotýka, že je dôležité rozlišovať medzi alternatívnymi trestami a restoratívnou justíciou. Kritizuje, že sa efektívne nevyužíva inštitút zmieru, ktorý naozaj vedie k zavŕšeniu procesu restoratívnej justície práve tým, že poškodený a páchatel' sa uzmieria. Taktiež sa stavia skepticky k faktu, že sa výchovné opatrenia nevyužívajú efektívne, pretože práve tie by viedli k trestnej prevencii. Osobitným problémom je trest domáceho väzenia. Po štrnástich rokoch existencie tohto trestu, Česká republika nemá elektronický monitoring dlhodobo alebo v počtoch, ktoré by znížili signifikantne počet ľudí vo výkone trestu odňatia slobody. Taktiež kritizuje, že sa nedarí znížiť vysokú mieru recidívy, pretože to je priamo spojené s nedostatočnou efektívnosťou ukladania trestov. Autor nie je optimistický ohľadom zlepšenia sankcionovania v blízkej budúcnosti. Avšak vyjadril nádej, že sa do budúcnosti obráti pozornosť trestná politika štátu práve na tento problém.

Druhý blok uzavrel **JUDr. Rastislav Remeta, PhD.** (Krajská prokuratúra Bratislava, Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave) s príspevkom „*Úvahy na zvýšenie efektívnosti prípravného konania.*“ Autor vo svojom príspevku rozoberal potrebu odformalizovania a zrýchlenia prípravného konania. Pri zabezpečení zásady práva na spravodlivý proces je potrebné klásť dôraz na to, aby sa trestný proces v prípravnom konaní zrýchlil. Vo svojom vystúpení uviedol, že prípravné konanie realizované v Slovenskej republike, má aj naďalej charakter prílišne formalizovaného konania. Problémom je najmä opakovanie procesných úkonov, z dôvodu zmeny procesného postavenia osôb. Jedným z riešení, ktoré autor poskytol, bolo napríklad vydanie opatrenia, že trestné stíhanie by bolo začaté namiesto vydania terajšieho uznesenia o začatí trestného stíhania. Ďalej poukázal na skutočnosť, že osoba podozrivá z trestného činu by v zmysle smernice mala mať rovnaké práva ako obvinený. Autor podotkol, že dosiahnutie rýchlosti a efektívnosti nemôže byť uskutočnené za cenu porušenia práva na obhajobu.

Tretí blok:

Tretí blok otvoril a moderoval **prof. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D.**, (Právnická fakulta Univerzity Karlovej v Prahe).

Ako prvý vystúpil **JUDr. Jeroným Tejc** (Väzenská služba ČR) s príspevkom s názvom „*Úspešnosť trestnej politiky Českej republiky v kontexte práce s väznenými osobami.*“ Autor vo svojom príspevku pracoval najmä so súborom dát, ktoré môžu napovedať, aká je v súčasnosti trestná politika v Českej republike. Poukázal na skutočnosť, že Česko patrí medzi krajiny s najväčším počtom väznených osôb na stotisíc obyvateľov. Uviedol, že stav celkovo odsúdených osôb je 19 965 osôb, pričom najviac zastúpené odsúdené osoby sú vo výmere trestu na jeden až dva roky a dva až tri roky. Jedným z negatívnych dôsledkov, ktorý sa javí v súvislosti s vysoko naplnenými väznicami, je ich nedostatočná kapacita na výkon trestu odňatia slobody. V závere poskytol aj možné riešenia na problém spojený s preplnenými väznicami a to najmä zníženie počtu odsúdených, zmena zákona alebo aplikačnej praxe a v neposlednom rade, navýšenie kapacít väzníc a odborného personálu, pričom pri tomto bode bol skeptický vzhľadom na aktuálny rozpočet štátu.

Ďalším vystupujúcim bol **prof. JUDr. Peter Polák, Ph.D.**, (Fakulta práva Paneurópskej vysokej školy), ktorý vo svojom príspevku s názvom „*Rozdielny charakter a význam inštitútu začatia trestného stíhania podľa platnej českej a slovenskej trestnoprocesnej úpravy*“ rozoberal inštitút začatia trestného stíhania a metódou komparácie, poukázal na jeho základné rozdiely v českej ako aj slovenskej trestnoprocesnej úprave. Vo svojom výstupe rozoberal rôzne problematické aspekty súvisiace s inštitútmi začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia v podmienkach Slovenskej republiky, problémy súvisiace s potrebou opakovania výsluchov svedkov vypočutých po začatí trestného stíhania, ale pred vznesením obvinenia, ako aj problémy súvisiace s použitím dôkazov v prípravnom konaní a v konaní na súde. Napokon uviedol, že inštitúty začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia napriek problematickým aspektom a určitým byrokratickým postupom, vytvárajú dostatočné záruky efektívnosti priebehu trestného konania a dodržania jeho zákonnosti. Zároveň poukázal na skutočnosť, že diskusia o legislatívnych zmenách týchto inštitútov je legitímna a očakávaná.

Tretím vystupujúcim bol **JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.**, (Právnická fakulta Univerzity Karlovej v Prahe), ktorý vo svojom príspevku s názvom „*K pripravované trestní politice v České republice – máme se nač těšit?*“ popisoval existujúci stav a bližšie nahliadnutie na trestnú politiku v Českej republike. Uviedol, že v posledných rokoch trestné právo v Česku prechádza turbulentným vývojom, pretože inštitúty sú prijímané do trestných kódexov *ad hoc*, bez dôkladnejšieho premyslenia a bez ohľadu na zvažovanie, čo dané inštitúty v skutočnosti prinesú v praxi. Vo svojom výstupe poukázal na základné východiská, ktoré by mali definovať

trestnú politiku Českej republiky, ako napr. vytýčenie jasných cieľov trestného práva a trestnej politiky, stanovenie jasných procesných pravidiel vo svetle práva na spravodlivý proces, opravný prostriedok na dosiahnutie spravodlivosti, predvídateľné rozhodovanie OČTK, ktoré by mali v podobných prípadoch rozhodovať podobným spôsobom, zavedenie zásady oportunity do trestania právnických osôb, posilňovanie realizácie dohôd o vine a treste, zváženie zavedenia krátkodobých trestov odňatia slobody, revízia trestných sadziieb a preferovanie ukladania alternatívnych trestov, zásada subsidiarity trestnej represie, prevencia kriminality, zásada restoratívnej justície a ďalšie.

Tretí blok uzavrel **prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD.** (Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave) s príspevkom „*Aktuálne otázky trestnej politiky v Slovenskej republike.*“ Autor metódou komparácie porovnával trestné sadzby jednotlivých trestných činov. Uviedol, že tak ako je hodnotovo nastavený systém trestnej politiky, nie je v praxi skutočne chránený. Autor kritizoval prísne a neprimerané nastavenie trestných sadziieb pri majetkových trestných činoch a trestných činoch hospodárskych. Pri porovnaní trestných činov hospodárskych a trestných činov proti majetku s trestnými činnosťami proti životu a zdraviu a trestnými činnosťami proti slobode a ľudskej dôstojnosti autor dospel k záveru, že uvedené trestné činy môžu byť sankcionované prísnejšie ako trestný čin zabitia (§ 147 – 148 TZ), trestný čin usmrtenia (§ 149 TZ), úmyselného ublíženia na zdraví (§ 155 – 158 TZ), pozbavenia osobnej slobody (§ 182 TZ), lúpeže (§ 188 TZ), vydierania (§ 189 TZ), znásilnenia (§ 199 TZ) a pod, resp. na úrovni závažnejších foriem drogovej trestnej činnosti či obchodovania s ľuďmi. Následne vo svojom vystúpení, porovnával uplatňovanie princípov restoratívnej justície v trestnej politike jednotlivých slovenských vlád, poukázal na stav väzenskej populácie na Slovensku a porovnával ukladanie jednotlivých trestov v aplikačnej praxi.

Štvrtý blok:

Štvrtý blok otvoril a moderoval **Mgr. Lukáš Trojan** (viceprezident Únie obhajcov Českej republiky).

Ako prvý vystúpil **JUDr. Jiří Mulák, Ph.D.** (Právnická fakulta Univerzity Karlovej v Prahe) s príspevkom s názvom „*České trestné právo medzi rekonštrukciou a novelizáciou.*“ Autor sa venoval vývoju trestného práva procesného v ére samostatnosti. Poukazuje na to, že vývoj je veľmi ťažký, najmä snaha rekonštruovať Trestný poriadok, nakoľko je politicky nepriechodný, pričom de lege ferenda je naplánovaná väčšia novela. Otázne však ostalo, čo je

z pripravovanej rekodifikácie také revolučné, že to spôsobilo politickú neprieichodnosť. Autor pozitívne hodnotí, že sa v priebehu novelizácií Trestného poriadku zaviedli odklony v trestnom konaní, taktiež aj zvýšenie kontradiktórnosti a právomocí obhajoby. Autor nemá vyhranený názor, či je lepšia rekodifikácia alebo rozsiahla novelizácia trestného práva procesného. Pretože úloha plne rekodifikovať trestné právo procesné je veľkolepá, avšak ťažká. Autor taktiež hovorí o novom fenoméne a to o koncentrácii trestného konania, avšak sú tu obavy zo strany obhajoby. Teda je veľmi náročné nájsť presnú hranicu medzi požiadavkami kontradiktórnosti a bezprostrednosti a celej efektivity a hospodárnosti hlavného pojednávania.

Následne vystúpil **JUDr. Richard Sviežený** (generálny riaditeľ Sekcie trestného práva) na tému „*Trestná politika a právna úprava.*“ Autor uviedol, že cieľom trestnej politiky má byť viac spravodlivosti a lepšie využívanie moderných, európskych nástrojov trestného práva. Autor opisuje trestnú politiku ako organizovaný proces, pri ktorom sa transformujú idey a predstavy verejných činiteľov aj odborníkov do praktických opatrení realizovaných v systéme trestnej politiky. Autor uvádza, že trest by mal byť vnímaný predovšetkým ako prostriedok na to, aby si páchatel uvedomil škodlivosť svojho konania, a tým bol motivovaný na odstránenie alebo zmiernenie následkov spáchaného činu. Autor hovorí, že vníma dlhodobú požiadavku odbornej obce upraviť trestné sadzby, ktoré sa v niektorých prípadoch vymykajú európskym štandardom (napr. pri drogových trestných činoch a ekonomických trestných činoch)Autor taktiež hovorí, že implementácia princípov restoratívnej justície do slovenskej trestnej politiky umožní lepšiu prácu s páchatelmi. Autor záverom poukázal na fakt, že aj keď súdna moc nedisponuje legislatívnou právomocou, tak má schopnosť do istej miery ovplyvniť zákonodarcu. Rozhodnutia súdov preto môžu byť impulzom pre zákonodarcu, aby prijal novú právnu úpravu.

Ako tretí vystúpil **JUDr. Filip Seifert, MBA**, (člen prezídia Únie obhajcov ČR) na tému „*Máme odvahu sa poučiť?*“ Autor uviedol, že veľká časť konferencie sa venovala neprimeranému trestaniu. S daným postojom súhlasil a skonštatoval, že budúcnosť musí byť poznačená ponaučením. Autor poukázal, že právnik musí ísť mimo svojej komfortnej zóny a bojovať aj za nepopulárne, ale správne názory pri trestnej politike štátu. Taktiež podporuje, že by politika mala byť limitovaná, nakoľko trestné právo je osobitne citlivé právne odvetvie. Uviedol, že verejný záujem by mal smerovať k prevencii a musí byť rozumný. Autor cíti skepsu ohľadom pohľadu na obhajobu v trestnom konaní zo strany verejnosti. Spoločenský úzus je často taký, že obhajcovia iba pomáhajú páchatelom trestnej činnosti. Autor by tiež chcel

posilniť procesné postavenie poškodeného v trestnom konaní, nie iba na jeho čisto ekonomickú redukciu v podobe náhrady škody. Autor tiež navrhuje zvýšiť lehotu na podanie sťažnosti voči uzneseniu o vznesení obvinenia na 15 dní. Taktiež kritizuje „démonizovanie“ obhajcu poškodeného zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Ak osoba podozrivá chce právnu pomoc, tak sa na ňu automaticky pozerá ako by bola vinná. Autor by chcel obmedziť právomoci policajta v prípravnom konaní, aby mal všetky druhy meritórnych aj procesných rozhodnutí iba prokurátor. Záverom sa autor podporil ku väčším rozhodovacím právomociam sudcov, aby bol trest ušitý na mieru pre páchatel'a a nemusel mechanicky aplikovať zákonnú normu. Moderná trestná politika by mala byť zrozumiteľná pre verejnosť a trestný proces, musí rešpektovať rovnako práva obhajoby, poškodeného aj orgánov činných v trestnom konaní. Autor záverom položil rečnícku otázku, či zlé trestanie nie je niekedy väčším trestným činom, než ten trestný čin sám.

Štvrtý blok a konferenciu uzavrel **doc. JUDr. Radovan Blažek, PhD.** (Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave) s príspevkom s názvom „*Prokuratúra vs. Štátne zastupiteľstvo*.“ Autor si zámerne vybral komparačný príspevok z povahy témy dnešnej konferencie. Aj kvôli tomu, že táto téma je v médiách často spomínaná (sú otázky či by aj Slovenská republika mala prejsť na systém štátneho zastupiteľstva). Autor sa venoval aj vývoji prokuratúry sovietskeho typu počas spoločného štátu. Prokuratúra bola všeobecný orgán ochrany zákonnosti, teda nebola iba trestného charakteru. Tieto kompetencie pretrvali do vzniku Českej a Slovenskej Federatívnej republiky. V Slovenskej republike je orgán prokuratúry zakotvený v Ústave SR, v ktorej je priznaná právomoc prokuratúre chrániť záujmy fyzických osôb, právnických osôb a štátu. Autor vyvracia mýtus, že prokuratúra chybné funguje kvôli svojej hierarchickej povahe. Prokurátor nemá povinnosť plniť pokyny, ktoré nie sú v súlade s jeho vedomím a svedomím a ani nie je nútený rozhodnúť vo veci, v ktorej nechce. Teda zákonodarca garantuje subjektívnu nezávislosť prokurátorov. Autor sa v ďalšej časti svojho príspevku venoval úprave štátneho zastupiteľstva, kde je upravené ako orgán výkonnej moci a jeho právomoci sú užšie, pretože sa najmä venuje trestnému právu a až potom civilnému, pričom správne právo absentuje. Štátne zastupiteľstvo ústavne háji záujmy štátu, nie ako v Slovenskej republike, kde *expressis verbis* háji záujmy osôb. Autor poukazuje na prepojenie výkonnej moci, najmä pri rozhodovaní o sťažnostiach voči štátnym zastupiteľom. Zákonná formálna nestrannosť a nezávislosť je tiež garantovaná českou legislatívou. V Českej republike bol vydaný nález Ústavného súdu, v ktorom ÚS poukázal na nedostatok nezávislosti, už iba z povahy prepojenia na výkonnú moc. Záverom sa autor vyjadril ku zaradeniu štátneho

zastupiteľstva do výkonnej moci. Išlo o ideologický návrat do roku 1948, pričom u nás takáto požiadavka absentovala.

Záver: V rámci príspevkov prednesených na konferencii bola venovaná pozornosť viacerým aspektom uplatňovania trestnej politiky štátu. Osobitná pozornosť bola venovaná právu na obhajobu v trestnom konaní. Vzájomná komparácia slovenskej a českej právnej úpravy a zvýraznenie aspektov práva Európskej únie prispeli k vyváženosti príspevkov v rámci konferencie.

Vypracovali:

Mgr. Marek Adamkovič

Mgr. Roland Hochmann

Bc. Daniel Richter

Bc. Alžbeta Šimeková

Schválil: prof. JUDr. Jozef Čentíš, PhD.

vedúci KTPKK PraF UK v Bratislave